

Voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIX

Amendementen

Voorgesteld door de Vlaamse Regering

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Amendement nr.1

In het hoofdstuk 12 van het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIX wordt een artikel 81 bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 99bis. In artikel II.187, §3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, vervangen bij het decreet van 8 december 2017, wordt tussen het vierde en het vijfde lid een lid ingevoegd dat luidt als volgt:

“Dubbel gerangschikte kandidaten die voor beide toelatingsexamens in aanmerking komen voor een gunstige rangschikking, worden uitsluitend gunstig gerangschikt voor de opleiding van hun keuze, vermeld in paragraaf 8.”.

VERANTWOORDING

Deze wijziging van artikel II.187, §3 van de Codex Hoger Onderwijs betreft een aspect van de organisatie van het toelatingsexamen arts en het toelatingsexamen tandarts, met name: de verplichte bindende keuze ingeval van deelname aan beide toelatingsexamens.

De aanpassing van deze paragraaf 3 uit artikel II.187 van de Codex Hoger Onderwijs hangt samen met de aanpassing van paragraaf 8 van hetzelfde artikel. De wijzigingen aan paragrafen 3 en 8 van artikel II.187 zijn ingegeven vanuit de ervaringen in 2018 met de eerste aparte georganiseerde vergelijkende toelatingsexamens arts en tandarts. Deze tonen aan dat (1) meer kandidaten dan initieel verwacht werd inschrijven voor beide toelatingsexamens en dat (2) op de lijsten van de gunstig gerangschikte kandidaten een relatief groot aantal van deze dubbel ingeschreven kandidaten zijn opgenomen.

Concreet betreft het voor 2018 dat 646 kandidaten dubbel ingeschreven waren, van wie 147 kandidaten dubbel gunstig werden gerangschikt.

Het aantal dubbele deelnames en hun inschrijvingsgedrag nadien voor de opleiding blijken moeilijk voorafgaandelijk inschatbare factoren te zijn bij de vernieuwde vergelijkende toelatingsexamens. De impact echter op het aantal effectieve inschrijvingen voor een bepaalde opleiding kan groot zijn in het kader van vergelijkende examens.

In artikel II.187§4 van de Codex Hoger Onderwijs verleent de decreetgever aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid de startquota aan te passen. Het is echter in het licht van de rechtszekerheid niet aangewezen om deze specifieke en moeilijk in te schatten factoren telkens op te vangen met aangepaste quota het jaar nadien.

De compensatie een jaar nadien, die voorzien is in het decreet, volstaat niet omwille van volgende redenen:

- de compensatie is ook noodzakelijk binnen eenzelfde cohorte, zo niet wordt er jaarlijks een tekort opgebouwd. Het opbouwen van een tekort gebeurt doordat binnen het bestaand mechanisme niet telkens kan gecompenseerd worden het jaar nadien met een mogelijk vrij groot aantal van kandidaten. Dit omwille van de gelimiteerde opleidingscapaciteit van de opleidingen in een bepaald academiejaar. Vooral in de opleiding tandheelkunde is de opleidingscapaciteit bij het vastleggen van het quotum een belangrijke medebepalende factor (zie artikel 187, §4, lid 5, 4°). Indien de startquota te zeer zouden verschuiven tussen twee opeenvolgende jaren, kan dat niet op één jaar opgevangen worden door de betrokken universiteiten.
- de moeilijk in te schatten aantallen dubbele inschrijvers en dubbel gunstig gerangschikten.
- een mogelijk significant tekort aan afgestudeerden in de opleiding tandheelkunde in een bepaald jaar.

De decreetgever wil in het decretaal kader, dat reeds in een jaarlijkse examenkans voorziet voor beide toelatingsexamens, een specifieke en duidelijke regeling opnemen waarbij de kandidaat die aan beide examens deelneemt, verplicht een bindende opleidingskeuze dient te maken reeds voor de aanvang van de toelatingsexamens.

Deze opleidingskeuze is enkel bindend ingeval blijkt dat de kandidaat op basis van de behaalde resultaten en de vastgelegde cesuren en de quota in aanmerking kan komen voor een gunstige rangschikking voor de twee opleidingen. In voorkomend geval wordt de kandidaat enkel effectief gunstig gerangschikt met vermelding op de lijst van de gunstig gerangschikten voor de opleiding die hij bij zijn inschrijving heeft aangeduid als de opleiding van zijn voorkeur. De betrokken kandidaat verwerft enkel een zogenaamd 'ticket' (bewijs van toelating zoals bepaald in §13 van artikel II.187 van voormelde Codex) voor de opleiding van zijn voorkeur.

Deze regeling is ook conform met artikel II.187 §12 van het decreet op basis waarvan een bewijs van toelating onbeperkt geldig blijft.

Deze kandidaten worden dus niet gunstig gerangschikt voor de opleiding die hun voorkeur niet geniet, waardoor in het licht van de vastgestelde quota een andere geslaagde kandidaat met een lagere rangschikking de plaats kan innemen op de lijst en aldus wel een toelatingbewijs of ticket krijgt binnen de voorziene quota. Op die wijze wordt vermeden dat de facto niet alle door de decreetgever jaarlijks toegelaten plaatsen voor een bepaalde opleiding worden ingevuld. Dit probleem met belangrijke maatschappelijke gevolgen zou zich in het bijzonder kunnen stellen voor de opleiding tandheelkunde aangezien uit het verleden blijkt dat de keuzeverhouding van studenten voor de artsen- of de tandartsenopleiding respectievelijk op 85/15 ligt.

Concrete cijfers voor 2018 hebben aangetoond dat 80% van de 147 dubbel gunstig gerangschikten (d.i. 117 kandidaten) zich voor de Bachelor of Science in de geneeskunde hebben ingeschreven en 20% van deze kandidaten d.i. 29 kandidaten ingeschreven werden in de bachelor of Science in de tandheelkunde en één kandidaat in de bachelor of Science in de chemie.

Slechts uitermate uitzonderlijk hebben kandidaten die in het verleden voor het gemeenschappelijk examen slaagden en dus over een dubbel ticket beschikten, effectief een dubbele inschrijving genomen of tijdens hun opleiding hun keuze herzien en hun reeds verworven ticket ook later ingezet voor de andere opleiding (met uitzondering weliswaar van het MKA-traject waarvoor een vrijstelling is voorzien van het respectievelijke toelatingsexamen voor de complementaire opleiding in artikel II.187 §11). In concreto betreft het 1 student die in de voorbije 5 jaar in beide opleidingen tegelijk studeerde. Hierbij moet aangestipt worden dat kandidaten vanzelfsprekend in een later jaar opnieuw aan het examen voor de andere opleiding kunnen deelnemen.

Deze wijziging heeft in principe enkel een impact op het 'moment' waarop de keuze moet gemaakt worden: waar de kandidaat in de huidige regeling de keuze maakt bij de inschrijving aan de universiteit moet hij nu deze keuze reeds maken voor de aanvang van de toelatingsexamens.

In fine wordt de vrije keuze van de kandidaat dus slechts beperkt in die zin dat hier vóór de deelname aan het toelatingsexamen reeds een opleidingskeuze moet bepalen. Gezien beide toelatingsexamens ook in dezelfde lijn liggen en meerdere voorbeelden van examens reeds vooraf consulteerbaar zijn op de website zal de ervaring van het afleggen van het examen an sich ook in principe geen invloed hebben op de keuze nadien voor een bepaalde opleiding.

Deze geringe inperking van de individuele keuzevrijheid is redelijk verantwoord op basis van volgende argumenten:

- betere afstemming op de federaal bepaalde contingenten, wat noodzakelijk is om een kwaliteitsvolle gezondheidszorg te blijven garanderen en om tekorten in een bepaald beroep te voorkomen;
- het vermijden van een maatschappelijk en ethisch probleem waarbij een in principe beschikbare opleidingsplaats door een andere geslaagde deelnemer niet kan worden ingevuld. De toelatingsexamens moeten zich toespitsen op kandidaten die effectief de bedoeling hebben om de opleiding te starten als ze nuttig worden gerangschikt.
- een belangrijk oogpunt van het hervormde toelatingsexamen betreft het nastreven van een voldoende differentiërende vermogen zodat er een divers publiek van bekwame kandidaten wordt geselecteerd. Door de dubbele deelnames bestaat de kans dat vooral de lager op de ranglijst geplaatste kandidaten afvallen.

Deze regeling blijft binnen de decretale garantie dat alle kandidaten ieder academiejaar hun examenkans voor beide toelatingsexamens blijven behouden, zoals bepaald in artikel II.187§ 8 van het decreet en artikel 26 van het BVR. Zij dienen enkel in voorkomend geval hun voorkeursopleiding bij de inschrijving te melden.

Deze gemelde opleidingskeuze heeft uiteraard geen enkele implicatie ingeval ze slechts voor een van beide opleidingen in aanmerking komen voor een gunstige rangschikking. Dan geldt automatisch de opleiding waarvoor de kandidaat gunstig is gerangschikt.

Artikelsgewijze bespreking

Paragraaf 3 betreft in fine de werkwijze van de examencommissie in het geval van een dubbele deelname.

Vooreerst worden de geslaagde kandidaten gerangschikt (ook de dubbel geslaagden). Vervolgens wordt nagegaan in het licht van de cesuur en de vooropgestelde quota welke kandidaten in aanmerking komen voor een dubbele 'gunstige' rangschikking. In voorkomend geval wordt de kandidaat enkel gunstig gerangschikt voor zijn voorkeursopleiding en op deze lijst opgenomen. Dit laat dan toe om de vrijgekomen plaats op de andere lijst aan te vullen met een andere geslaagde kandidaat. De definitieve lijsten op basis waarvan het bewijs van toelating geldt, worden zoals decretaal bepaald, uiterlijk op 1 augustus meegedeeld.

Paragraaf 8 betreft het principe van de verplichte vermelding bij de inschrijving voor in geval van een deelname aan beide toelatingsexamens met het bindend gevolg van de keuze in het geval de kandidaat op basis van zijn behaalde cijfers, de bepaalde cesuur en de vastgelegde quota in aanmerking zou komen voor een

dubbele gunstige rangschikking. In voorkomend geval wordt de kandidaat enkel op de lijst van de opleiding van zijn voorkeur opgenomen. Het werkings- en het examenreglement zal zo nodig nadere modaliteiten voor het melden van de voorkeur vastleggen. In de technische uitvoeringsmodaliteiten kan bijvoorbeeld bepaald worden dat de deelnemers hun keuze kunnen wijzigen tot eind juni, met name: juist voor de aanvang van het eigenlijke toelatingsexamen.

Amendement nr.2

In het hoofdstuk 12 van het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXIX wordt een artikel 81 ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 99 ter. Aan artikel II.187, §8, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017, worden een tweede en derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Kandidaten voor beide toelatingsexamens melden bij hun inschrijving uitdrukkelijk voor welke opleiding ze een voorkeur hebben.

De keuze, vermeld in het tweede lid, is bindend. Door die keuze worden kandidaten als ze voor een dubbele gunstige rangschikking in aanmerking komen, alleen opgenomen als gunstig gerangschikte kandidaat op de lijst, vermeld in paragraaf 3, zesde lid, voor de opleiding van hun keuze."

VERANTWOORDING

Deze wijziging van artikel II.187, §8 van de Codex Hoger Onderwijs betreft een aspect van de organisatie van het toelatingsexamen arts en het toelatingsexamen tandarts, met name: de verplichte bindende keuze ingeval van deelname aan beide toelatingsexamens.

De aanpassing van deze paragraaf 8 uit artikel II.187 van de Codex Hoger Onderwijs hangt samen met de aanpassing van paragraaf 3 van hetzelfde artikel.

Zie verdere verantwoording bij amendement nr. 1

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS